

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8921/2559

นางศรินทรา ศรีเพชรโจทก์ องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 150, ป.อ. มาตรา 157, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งเป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดิน ไม่ใช่คดีความผิดอันยอมความได้ บันทึกข้อตกลงในส่วนที่จะถอนฟ้องจึงเป็นข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมตกเป็นโมฆะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 แม้จะฟังข้อเท็จจริงได้ว่าจำเลยที่ 2 ปฏิบัติครบถ้วนตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวแล้ว ก็ไม่อาจบังคับให้โจทก์ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงด้วยการให้โจทก์ถอนฟ้องได้ และการที่โจทก์ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น จำเลยก็จะใช้สิทธิขอให้บังคับในคดีนี้ได้เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โจทก์เป็นพนักงานจ้างของจำเลยที่ 1 ในตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก วันที่ 31 ตุลาคม 2554 เวลากลางวัน จำเลยที่ 2 ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ได้บอกเลิกสัญญาจ้างโจทก์ และไม่สามารถดำเนินการออกหนังสือรับรองการปฏิบัติงานให้โจทก์ ทำให้โจทก์ไม่สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกโดยไม่ต้องสอบแข่งขันสำหรับพนักงานจ้างเพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานครูองค์การบริหารส่วนตำบลตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กได้ อันเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เหตุเกิดที่ตำบลประดู่ อำเภอสาโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ระหว่างพิจารณา โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยที่ 1 ศาลชั้นต้นอนุญาต ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 ให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 จำคุก 3 ปี จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 เห็นว่า โจทก์เบิกความยืนยันว่าได้นำหนังสือรับรองการปฏิบัติงานไปเสนอให้จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อแล้ว แต่จำเลยที่ 2 ไม่ดำเนินการให้ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน โจทก์เป็นพนักงานจ้างตามภารกิจปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กมานานเกิน 3 ปี จนมีคุณสมบัติสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นพนักงานครูองค์การบริหารส่วนตำบลตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก และได้ขอรับแบบประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นรวม 6 คน เพื่อนำไปประกอบการสมัครเข้ารับการคัดเลือก หากโจทก์ได้รับคัดเลือกย่อมทำให้โจทก์มีสถานะและตำแหน่งหน้าที่การงานที่มั่นคงดีกว่าเดิม จึงไม่มีเหตุผลที่โจทก์จะไม่มาติดตามขอรับหนังสือรับรองการปฏิบัติงานและนำไปสมัครเข้ารับการคัดเลือกดังที่จำเลยที่ 2 อ้าง เชื่อว่าเหตุการณ์ที่โจทก์แจ้งต่อเจ้าพนักงานและเบิกความต่อศาลชั้นต้นเป็นความจริง และจำเลยที่ 2 มีความผิดตามฟ้อง พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำคุก 1 ปี นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยที่ 2 ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ฎีกาของจำเลยที่ 2 ที่ว่า ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 3 มิได้หยิบยกประเด็นตามบันทึกข้อตกลงฉบับลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2555 ซึ่ง

จำเลยที่ 2 ปฏิบัติครบถ้วนแล้ว โจทก์ต้องถอนฟ้องตามที่ตกลงกันไว้ แต่ศาลชั้นต้นมิได้ตรวจสอบ โดยให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามคำร้องขอของโจทก์อันเป็นเท็จ เป็นเหตุให้จำเลยที่ 2 ได้รับความเสียหาย ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 3 มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายใน ข้อที่มุ่งหมายจะให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการ พิจารณาคดีและการพิจารณาพยานหลักฐานนั้น เห็นว่า การที่ศาลชั้นต้นยกคดีขึ้นพิจารณาตาม คำร้องขอของโจทก์โดยไม่ดำเนินการไต่สวนให้ได้ความว่ามีการปฏิบัติตามข้อตกลงครบถ้วนหรือไม่ นั้น แม้จะเป็นการดำเนินการที่ผิดขั้นตอนไปบ้างแต่มิใช่เป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของ กฎหมายในข้อที่มุ่งหมายจะให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในการพิจารณาคดีและการพิจารณาพยานหลักฐานดังที่จำเลยที่ 2 ฎีกา การที่ศาลชั้นต้นยกคดีขึ้น พิจารณามีได้ทำให้กระบวนการพิจารณานั้นเสียไป ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 ได้โต้แย้งคัดค้าน กระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นในขณะนั้น แต่เมื่อจำเลยที่ 2 อุทธรณ์ปัญหาดังกล่าวแต่ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 มิได้วินิจฉัยให้นั้นย่อมไม่ชอบด้วยวิธีพิจารณา ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัย ประเด็นดังกล่าวไปโดยไม่ย้อนสำนวน เห็นว่า ตามบันทึกข้อตกลงฉบับลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2555 เป็นข้อตกลงระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 2 แม้จะมีข้อความในทำนองว่าหากจำเลยที่ 2 ดำเนินการครบถ้วนตามข้อตกลงแล้วโจทก์จะถอนฟ้องคดีนี้ก็ตาม แต่คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งเป็นคดี ความผิดอาญาแผ่นดิน ไม่ใช่คดีความผิดอันยอมความได้ บันทึกข้อตกลงในส่วนที่จะถอนฟ้อง ดังกล่าวจึงเป็นข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 แม้จะฟังข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยที่ 2 ปฏิบัติครบถ้วนตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวแล้ว ก็ไม่อาจบังคับให้โจทก์ปฏิบัติตาม บันทึกข้อตกลงด้วยการให้โจทก์ถอนฟ้องได้ และการที่โจทก์ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น จำเลยก็จะ ใช้สิทธิขอบังคับในคดีนี้ได้เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ฎีกาของจำเลยที่ 2 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น แต่อย่างไรก็ดี เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 ได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงให้แก่โจทก์ครบถ้วน แล้วนับว่าจำเลยที่ 2 ได้พยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดของตนตามสมควร ทั้งไม่ปรากฏว่า จำเลยที่ 2 เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน จึงเห็นสมควรรอการลงโทษจำคุกจำเลยที่ 2 ไว้ซึ่งน่าจะ เป็นผลดีแก่จำเลยและสังคมมากกว่า แต่เพื่อป้องปรามมิให้จำเลยที่ 2 กระทำความผิด ในทำนองเดียวกันนี้อีก จึงให้ลงโทษปรับจำเลยที่ 2 อีกสถานหนึ่ง พิพากษาแก่เป็นว่า ให้ลง โทษปรับจำเลยที่ 2 จำนวน 10,000 บาท อีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยที่ 2 ฟัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (ที่ แก้ไขใหม่) หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 (ที่ แก้ไขใหม่) นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3

องค์คณะ

ชัยวัฒน์ เวียงธีรวัฒน์ · ชัยยุทธ ศรีจ่านงค์ · สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/8921/2559>